

اطلس گیاه شناسی

(تمام رنگی)

تألیف:

سیروس حسن نژاد

سهیلا پور حیدر غفاری

سرشناسه	: حسن نژاد، سیروس، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	: اطلس گیاهشناسی / تألیف سیروس حسن نژاد، سهیلا پورحیدر غفاری.
مشخصات نشر	: تبریز: انتشارات مرتضی دشت، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص.: مصور (تمام رنگی).
شابک	: ۷-۰۶-۷۸۱۹-۶۰۰-۹۷۸: ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: گیاهان - اطلس ها
موضوع	: گیاهان - ریخت شناسی
موضوع	: گیاه شناسی
شناسه افزودن	: پورحیدر غفاری، سهیلا، ۱۳۵۹-
رده بندی - خره	: ۱۳۹۴ ۶ الف ۵ ح ۴۵/۲ QK
رده بندی - دیسی	: ۵۸۰
شماره کتابخانه ملی	: ۴۰۲۲۷۷۷

انتشارات مرتضی دشت

اطلس گیاهشناسی (تمام رنگی)

تألیف:	دکتر سیروس حسن نژاد - سهیلا پورحیدر غفاری
ناشر:	انتشارات مرتضی دشت
تاریخ و نوبت چاپ:	۱۳۹۴ - اول
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۷-۰۶-۷۸۱۹-۶۰۰-۹۷۸
قیمت:	-/۲۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاردیز
این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تبریز - خیابان دانشگاه - جنب درب دانشکده دندانپزشکی - تلفاکس: ۳۳۳۶۲۴۷۷۳

۱	سلول و بافت
۱	سلول
۶	فتوسنتز و تنفس هوازی
۱۲	بافت
۱۷	ریشه
۱۷	انواع ریشه
۲۴	آناتومی میکروسکوپی ریشه
۲۷	ساقه
۲۷	اجزاء ساقه
۲۸	ظاهر ساقه
۲۹	جوانه‌ها- اثرات برگی (زخم‌های برجای مانده از ریزش برگ)
۳۰	انوع خارها
۳۱	ساقه‌های تغییر شکل یافته
۳۶	آناتومی میکروسکوپی ساقه
۴۳	برگ
۴۴	برگ ساده
۴۴	تغییر برابری برگ‌ها (آرایش برگ‌ها)
۴۵	شکل برگ‌ها
۴۶	برگ‌های مرکب
۴۸	راس برگ‌ها
۴۸	قاعده برگ‌ها
۴۹	حاشیه برگ
۵۰	رگ‌بندی برگ‌ها
۵۱	ناجور برگ
۵۲	برگ‌های تغییر شکل یافته
۵۳	آناتومی میکروسکوپی برگ
۵۷	روزنه و تریکوم (کرک)
۵۹	گل
۵۹	اجزاء، انواع و اشکال گل
۶۰	برگه‌ها
۶۱	عدد شهدی
۶۲	آناتومی گل
۶۷	گل اکتینومورف یا منظم
۶۷	گل زیگومورف
۶۷	گل نامتقارن
۶۸	شکل گل‌ها
۶۹	تنوع در اندام زایای ماده (ژینوسیوم)
۶۹	مادگی ساده و مرکب
۷۰	تمکن
۷۳	قرارگیری قطعات گل نسبت به هم
۷۴	تنوع گل در گیاهان تک‌لیه

۷۵	تنوع گل در گیاهان دولپه
۷۶	گل‌آذین
۷۸	وضعیت گرده‌افشانی
۸۰	لقاح
۸۲	آنانومی گل
۸۳	میوه
۸۳	میوه مرکب
۸۴	میوه مجتمع
۸۶	میوه کاذب
۸۶	سیکونیوم
۸۷	میوه سیبی
۸۷	شفت
۸۹	سته
۹۰	سته زرقاله
۹۱	سه کدری
۹۱	برگه
۹۳	کپسول
۹۳	کپسول شیاری
۹۴	کپسول جداری شکری
۹۴	کپسول منفذی
۹۵	کپسول مجری
۹۵	انبیانی
۹۶	خورجین و خورجینک
۹۷	نیام ناشکوف
۹۷	لگوم
۹۸	میوه تسبیحی
۹۹	فندقه بال‌دار
۱۰۱	شیزوکارپ
۱۰۲	فندقه
۱۰۳	گندمه
۱۰۳	آکن
۱۰۳	کافشه
۱۰۵	پراکنش میوه و بذر؛ جوانه‌زنی بذر؛ انتقال شیره خام و پرورده در گیاهان
۱۰۵	پراکنش میوه و بذر
۱۰۸	جوانه‌زنی بذر
۱۱۰	انتقال شیره خام و پرورده در گیاهان
۱۱۱	منابع

مَنْتِ خدای را عز و جل، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت، هر نفسی که فرو رود ممد حیات است و چون برآید مفرح ذات، پس در هر نفسی دو نعمت است و بر هر نعمت شکری واجب. خداوند را شاکریم فرصتی بر ما ارزانی داشت تا گامی در راستای خدمت به جامعه علمی ایران عزیزمان برداریم.

کتاب اطلس گیاه‌شناسی، از جمله معدود کتب اطلس مربوط به گیاه‌شناسی در ایران است که کوشیده مفاهیم پایه گیاه‌شناسی را به صورت ساده به تصویر بکشد. در این کتاب سعی شده تا حد امکان، سرفصل دروس گیاه‌شناسی پایه (۱ و ۲) و تشریح و رده‌بندی گیاهی پوشش داده شود. تدریس دروس گیاه‌شناسی ۱ و ۲، تشریح و رده‌بندی گیاهی و شناسایی علف‌های هرز، و نیز آشنایی با مشکلات دانشجویان در یادگیری این دروس، را بر این داشت تا مجموعه‌ای آماده کنیم که بتواند مفاهیم و اطلاعات پایه آناتومی، مرفولوژی، فیزیولوژی، سبب و رده‌بندی گیاهی را بصورت مصور آموزش دهد. یادگیری بسیاری از واژه‌های گیاه‌شناسی بدون تصویر سخت و غیرکاربردی است، چراکه یک گیاه‌شناس خوب باید بتواند خوب تشخیص دهد. تشخیص و سبب شناسایی و رده‌بندی گیاهی است. برای شناسایی یک گیاه در طیف وسیع گیاهان موجود در هر منطقه، هم زمان تصویر تک‌تک گیاهان منطقه را با گیاه موردنظر تطبیق داده و به اسم علمی گیاه مورد نظر رسیدن پس برای شناسایی دقیق یک گیاه، باید از کلیدهای شناسایی موجود در فلورهای گیاهی استفاده کرد. برای استفاده از کلیدها، می‌بایستی با واژه‌های گیاه‌شناسی آشنا شد، چراکه کلیدها بر پایه همین مفاهیم پایه نوشته می‌شوند. تک‌لپه یا دولپه بودن گیاه، نوع ریشه، ساقه، برگ، گل‌آذین، میوه، و ... از موارد مهم ذکر شده در کتاب‌های شناسایی بوده، که برای هر گیاه‌شناسی آشنایی با این مفاهیم اساس تشخیص و شناسایی گیاه است.

در اغلب کتاب‌های گیاه‌شناسی، نمود تصاویر رنگی برای درک مطالب ارائه شده یا ارائه معدود تصاویر سیاه و سفید در رابطه با مطلب مورد بحث، تجسم و یادگیری مطلب را به دانشجو مشکل کرده و باعث سلب علاقه به گیاه‌شناسی شود. شاید به تصویر کشیدن زیبایی‌های گیاهان از نظر تنوع در شکل و عملکرد ریشه، ساقه، برگ، گل و میوه و ... بتواند باعث تسهیل در یادگیری و افزایش علاقه به گیاه و گیاه‌شناسی در جامعه علمی کشور شود. همین‌طور ارائه اصطلاحات لاتین گیاه‌شناسی و معادل‌های فارسی آنها در کنار هم و در متن کتاب، همراه با تصاویر رنگی گویا، که از زیبایی‌های این کتاب است، باعث شود دانشجو بطور مداوم با اصطلاحات لاتین گیاه‌شناسی روبرو شده و یادگیری تسهیل گردد. در اغلب منابع این اصطلاحات پانویس شده، ولی چون اکثر دانشجویان عادت به خواندن پانویسی نداشته یا توجه کمتری به آن دارند، از این رو در کتاب حاضر کلیه اصطلاحات و اسامی علمی گیاهان بجای پانویس شدن، در متن آورده شده است.

مطالب این کتاب همچون اکثر کتب کلاسیک آناتومی گیاهی، با اشاره به سلول شروع شده، مطالبی در رابطه با فتوسنتز و تنفس هوازی ارائه گردیده، بافت‌های گیاهی مطالعه شده، اندام‌ها و قسمت‌های مختلف پیکره گیاه همچون ریشه، ساقه، برگ، گل و میوه در ادامه شرح داده می‌شود. در سراسر متن کتاب نه تنها از آوردن توضیحات اضافی اجتناب شده تا افزایش حجم مطالب باعث خستگی خواننده نشود، بلکه از آموزش تصویری و گام گام مطالب استفاده شده است. بی‌تردید مجموعه حاضر عاری از عیب و نقص نیست، اما امید است پیشنهادات و انتقادات همکاران، اساتید و علاقه‌مندان به گیاه و گیاه‌شناسی رهنمون راه ما در رفع عیوب و نواقص این مجموعه باشد.

تقدیم به آنکه یادش روشنای وجود است و نامش رزق روح، به آنان که آموختند ما را تا بیاموزیم دیگران را، به آنان که وجود ما هدیه وجودشان است، به بهترین‌ها، و به دخترمان زهرا.

سیروس حسن‌نژاد؛ سهیلا پورحیدرغفاری

ناشر: علوم و فناوری‌های هرز دانشگاه تبریز؛ دانشجوی دکتری علوم علف‌های هرز دانشگاه تهران

پاییز ۱۳۹۴